

Aan de slag met de
Omgevingswet

Bodembeheer van de Toekomst
Bouwstenen voor het omgevingsplan

Bodem in het omgevingsplan

Webinar 27 mei 2021

Marion Sibeijn (Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied)
Nicole Hardon (Rijkswaterstaat WVL, Bodem en Ondergrond)
Marcel Cassee (Rijkswaterstaat WVL, Bodem en Ondergrond)

Spelregels

- Vragen kunnen gesteld worden via de chat
- Tijdens presentatie behandelen we plenair een aantal vragen
- Overzicht meest gestelde vragen en antwoorden komt na webinar beschikbaar op website www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl (samen met presentatie en terugkijken van webinar)
- Resterende vragen stellen via Informatiepunt Omgevingswet www.iplo.nl

**Informatiepunt
Leefomgeving**

Experts in Omgevingswet en leefomgeving

Inhoud webinar

1. Wat is het omgevingsplan?
2. Tijdelijk deel van het omgevingsplan
3. Transitie omgevingsplan (2022-2029)
(wat moet/mag, keuzes, ruimte)
4. Aantal voorbeelden
5. Bodembeheer van de Toekomst

Deel 1: Wat is het omgevingsplan?

1 Omgevingsvisie

Strategische en integrale langetermijnvisie op de fysieke leefomgeving. Verplicht voor rijk, provincie en gemeente.

2 Programma's

Programma's maken de doelen van de omgevingsvisie concreet. Indien nodig met een programma-tische aanpak.

3 Decentrale regels

Elk bestuursorgaan heeft een gebieds-dekkende regeling met alle regels voor de fysieke leefomgeving.

4 Algemene rijksregels

Algemene rijksregels voor activiteiten beschermen de leefomgeving. Initiatiefnemers weten hierdoor vooraf wat de mogelijkheden zijn en hoeven geen vergunning aan te vragen.

5 Omgevingsvergunning

Een omgevingsvergunning is alleen nodig als de algemene rijksregels niet volstaan. Deze kan worden aangevraagd bij één loket.

6 Projectbesluit

Een projectbesluit is nodig voor ingrijpende en ingewikkelde projecten waarbij een publiek belang speelt.

Vervolg: Wat is het omgevingsplan?

- Karakter van digitale verordening
- Alle regels over fysieke leefomgeving van gemeente binnen het grondgebied
- Per gemeente één omgevingsplan
- Invulling maatschappelijke opgaven uit gemeentelijke omgevingsvisie
- Het rijk geeft regels mee via de bruidsschat
- Regels omgevingsplan moeten (2029) voldoen aan [instructieregels](#) rijk en provincie
- Evenwichtige toedeling van functies aan locaties

Vervolg: Wat is het omgevingsplan?

- Afstemmen met omgevingsverordening en waterschapsverordening
- De geldende regels van het omgevingsplan zijn uiteindelijk zichtbaar onder de functionaliteit [Regels op de kaart in het omgevingsloket](#) van het DSO
- Meer afwegingsruimte voor de gemeente - o.a. via maatwerkregels en aanpassing bruidsschatregels

Maatwerkregels en bruidsschat

Maatwerkregel = lokale uitwerking van algemene regel van Rijk (of provincie)

- Hierbij wordt van rijksregels afgeweken of worden deze nader ingevuld
- Ruime mogelijkheid maatwerk o.g.v. het Besluit activiteiten leefomgeving
- Bijvoorbeeld t.a.v. graven, saneren, opslaan en toepassen grond of baggerspecie, toepassen bouwstoffen
- Maatwerkregels komen in het nieuwe deel van het omgevingsplan terecht

Bruidsschat = set (gedecentraliseerde) rijksregels die op datum i.w.t. Omgevingswet in omgevingsplan gemeente en in waterschapsverordening zit

Van plankkaart en bestemming naar....

.... digitale regels over activiteiten

Viewer - Omgevingsplan

Omgevingsplan

Regels

- + Welke zorgplichten gelden op deze locatie
- + Voor welke functies mag ik deze locatie gebruiken
- + Voor welke functies mag ik deze locatie niet gebruiken
- + Mag ik op deze locatie bouwen
- + Mag ik op deze locatie slopen
- + Mag ik op deze locatie kappen
- + Mag ik op deze locatie werkzaamheden uitvoeren
- + Welke regels gelden voor evenementen, markten en standplaatsen
- + Welke activiteiten moet ik op deze locatie gedogen
- + Welke milieuregels gelden voor de uitoefening van een activiteit
- + Mag ik op deze locatie reclame voeren
- + Welke regels gelden voor het lozen van water
- + Overgangsregels

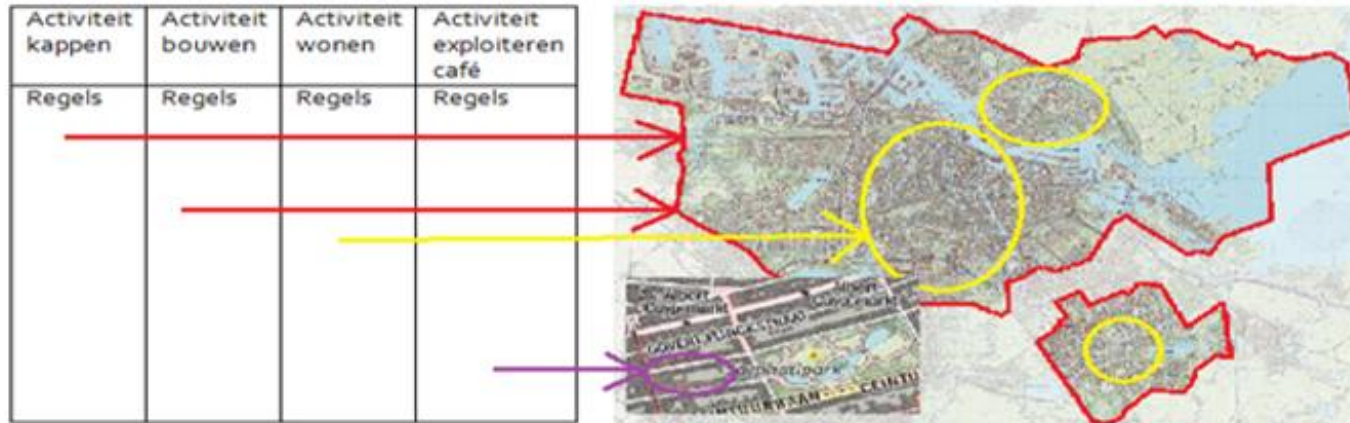

Onderwerpen voor omgevingsplan (vanuit Bkl)

- Externe veiligheid
- Vuurwerk
- Veiligheid luchthavens
- Seveso-inrichtingen
- Luchtkwaliteit
- Geluid
- Trillingen
- Spoorwegemplacementen
- Geur
- Bodemkwaliteit
- Cultureel erfgoed
- Electriciteitsvoorziening
- Toegankelijkheid openbare ruimte

Werkingsgebied van een juridische regel

- Er zullen regels zijn met gehele gemeentelijk grondgebied als werkingsgebied
- Er zullen regels zijn met een meer beperkt werkingsgebied

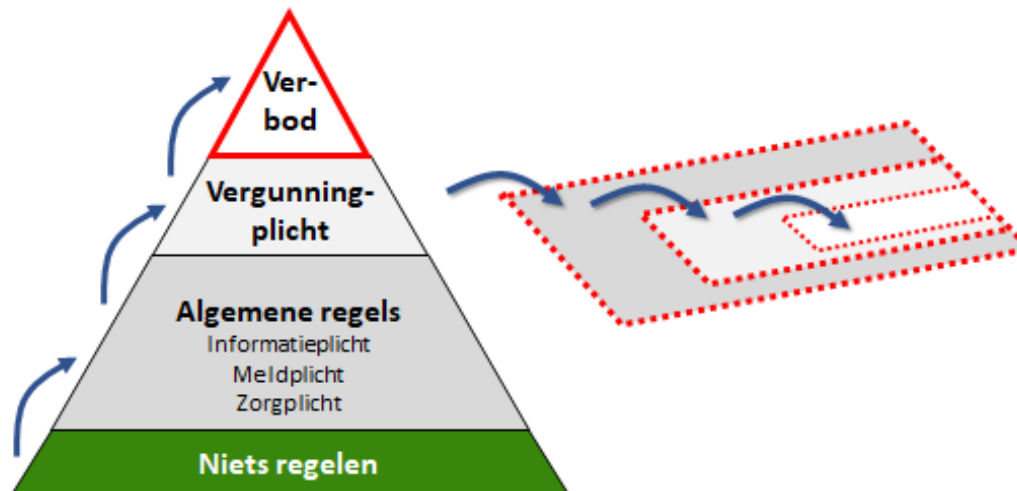
Gebiedsgericht, locatiegericht en ook objectgericht is mogelijk

Voorkeursvolgorde regels omgevingsplan

Bb^VdT

Voorkeursvolgorde

Beleidsregels

- Voorwaarde: er is beslisruimte voor het bestuursorgaan
- Deze ruimte kan het bestuursorgaan invullen met beleidsregels
- Zo is vooraf duidelijk hoe het bestuursorgaan omgaat met de beslisruimte
- Dit draagt bij aan voorspelbaarheid

In de beleidsregels geeft het bestuursorgaan aan hoe het

- belangen tegen elkaar afweegt,
- feiten vaststelt of
- wettelijke voorschriften uitlegt (bijv. begrippen, criteria)

artikel 1:3 lid 4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), zie ook titel 4.3 Awb

Beleidsregels

- Beleidsregels zijn gericht tot een bestuursorgaan
- Een beleidsregel kan niet rechtstreeks verplichtingen aan burgers of bedrijven opleggen
- Beleidsregels gaan altijd over een wettelijke bevoegdheid
- Een beleidsregel verwijst naar het wettelijk voorschrift waaruit de bevoegdheid voortvloeit

Beleidsregels

Overgangsrecht	Status na inwerkingtreding Ow	Actie gemeente voor inwerkingtreding Ow
Geen overgangsrecht.	Mogelijk verwijst de beleidsregel naar verkeerde wettelijke bepalingen.	De gemeente bekijkt of aanpassen en opnieuw bekendmaken van de beleidsregels nodig is in verband met wijzigingen in de regelgeving.

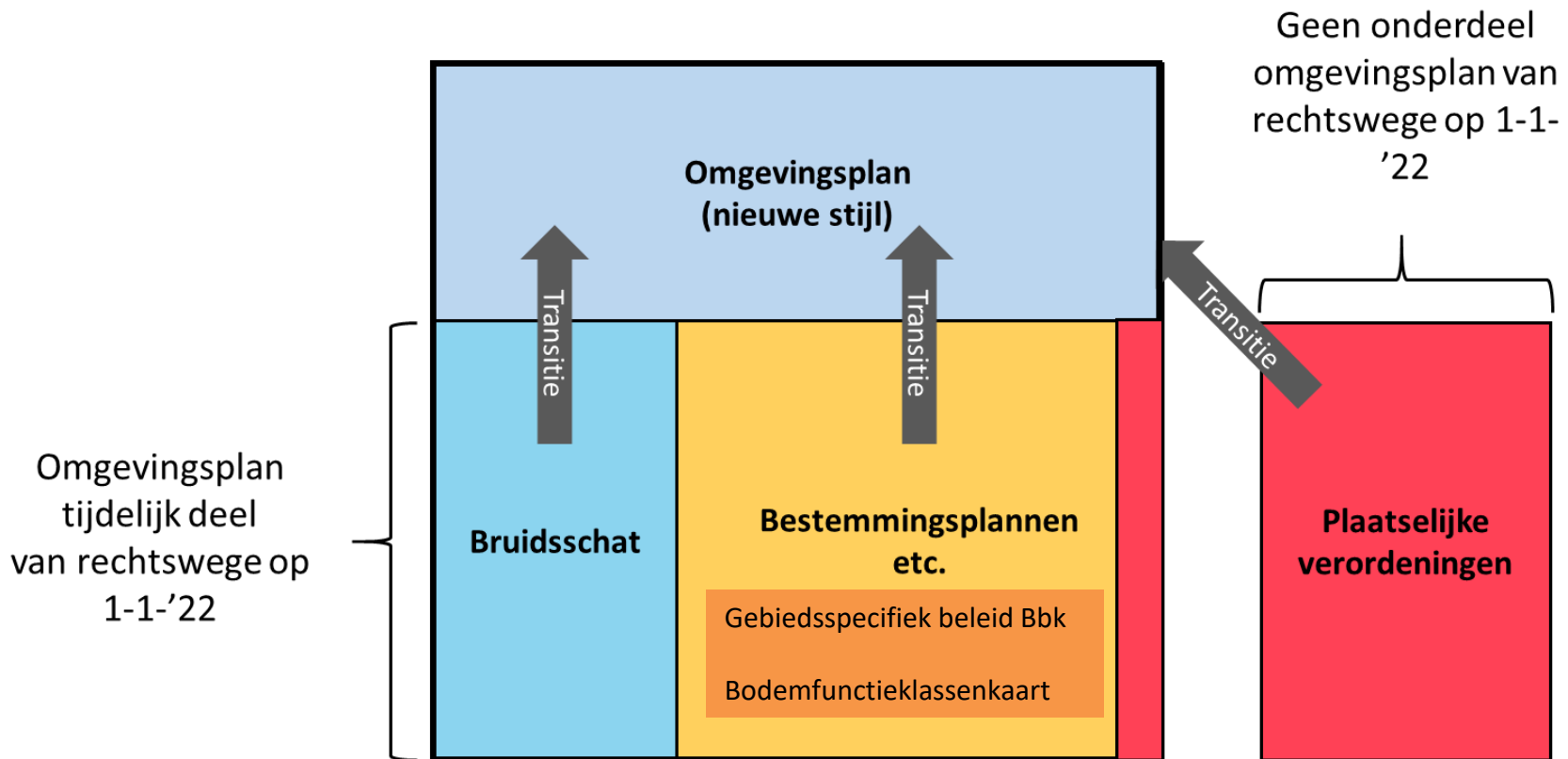

Deel 2: Tijdelijk deel omgevingsplan

- Overzichtsplaatje tijdelijk deel omgevingsplan
- Inzoomen bruidsschat
- Inzoomen overig tijdelijk deel omgevingsplan

Tijdelijk deel omgevingsplan

Bruidsschat (Aanvullingsbesluit) bodem

- Bouwen op verontreinigde bodem (ook instructieregel)
- Nazorg na saneren of na aanpak toevalsvondst bodem (ook instructieregel)
- Kleinschalig graven ($\leq 25\text{m}^3$) in bodem met kwaliteit boven Interventiewaarde
- Beschikte ernst, geen spoed locaties Wet bodembescherming

- Saneren van de bodem in het zinkassengebied De Kempen
(= maatwerkregels op paragraaf 4.121 saneren Besluit activiteiten leefomgeving)

Gebiedsspecifiek toetsingskader Bbk

- Lokale maximale waarden en percentage bodemvreemd materiaal
- Bijbehorende kaart en onderbouwing

Ook in tijdelijk deel:

- Bodemfunctieklassenkaart

Deel 3: transitie omgevingsplan

- Transitiefase 2022-2029: stapsgewijs werken aan omgevingsplan
- Bodem in omgevingsplan: wat moet en wat kan?
- Stappenplan voorbereiding voor gemeenten
- Wat te doen met de bruidsschat?
- Wat te doen met huidig beleid (nota bodembeheer)?

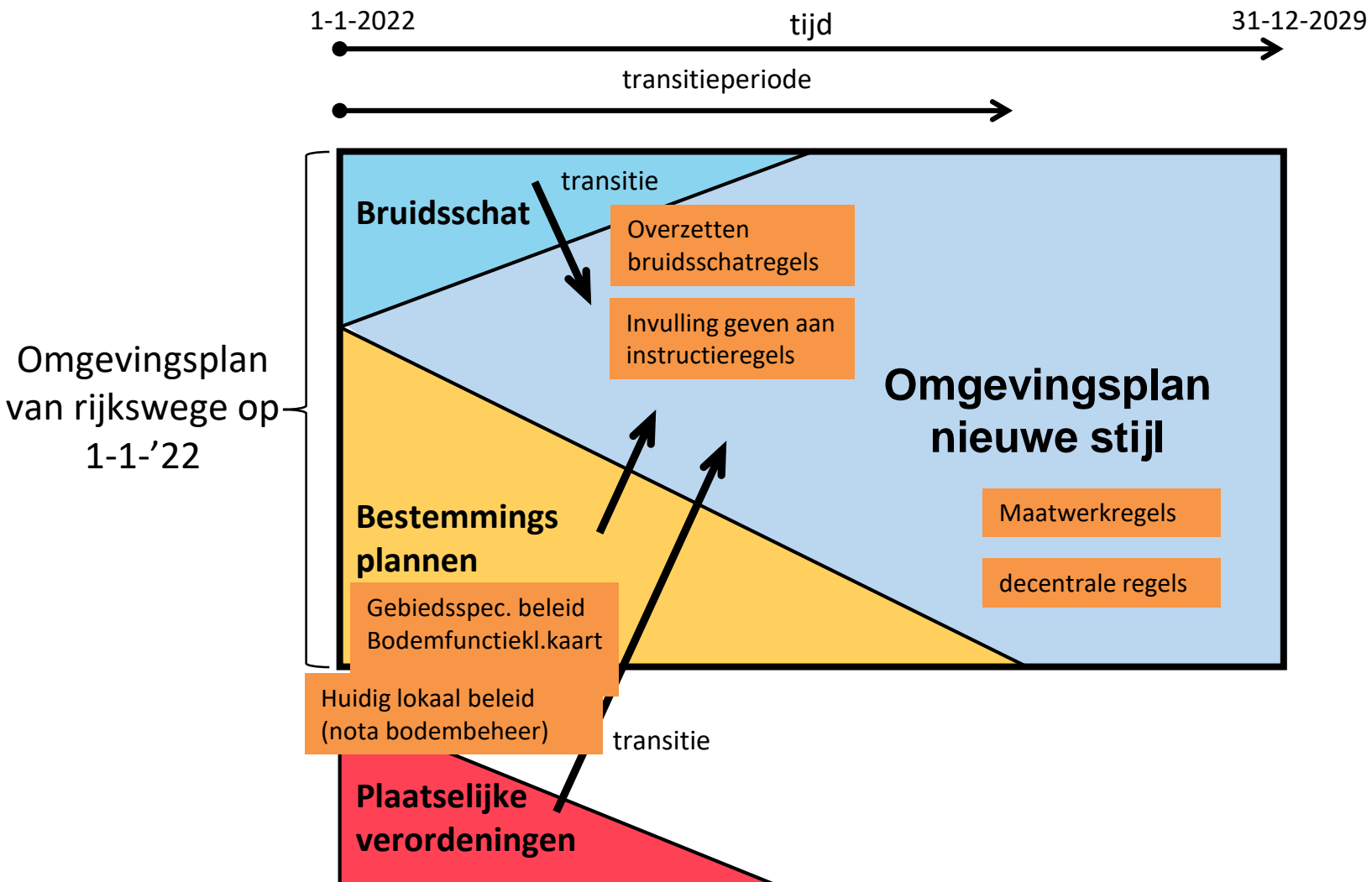
Transitiefase: tijdelijk -> nieuw

- Omgevingsplan tijdelijk deel bij in werking treden Omgevingswet
- Vervolgens (stapsgewijs opbouwen via) wijzigen omgevingsplan
- Uiterlijk 31-12-2029 nieuw deel omgevingsplan volledig opgebouwd

- Aandachtspunten:
 - Bij eerste wijziging: structuur in beeld
 - Gebruik online tool 'ontwerp vragen omgevingsplan'
 - Aflopen van overgangsrecht
 - Continueren van huidig beleid

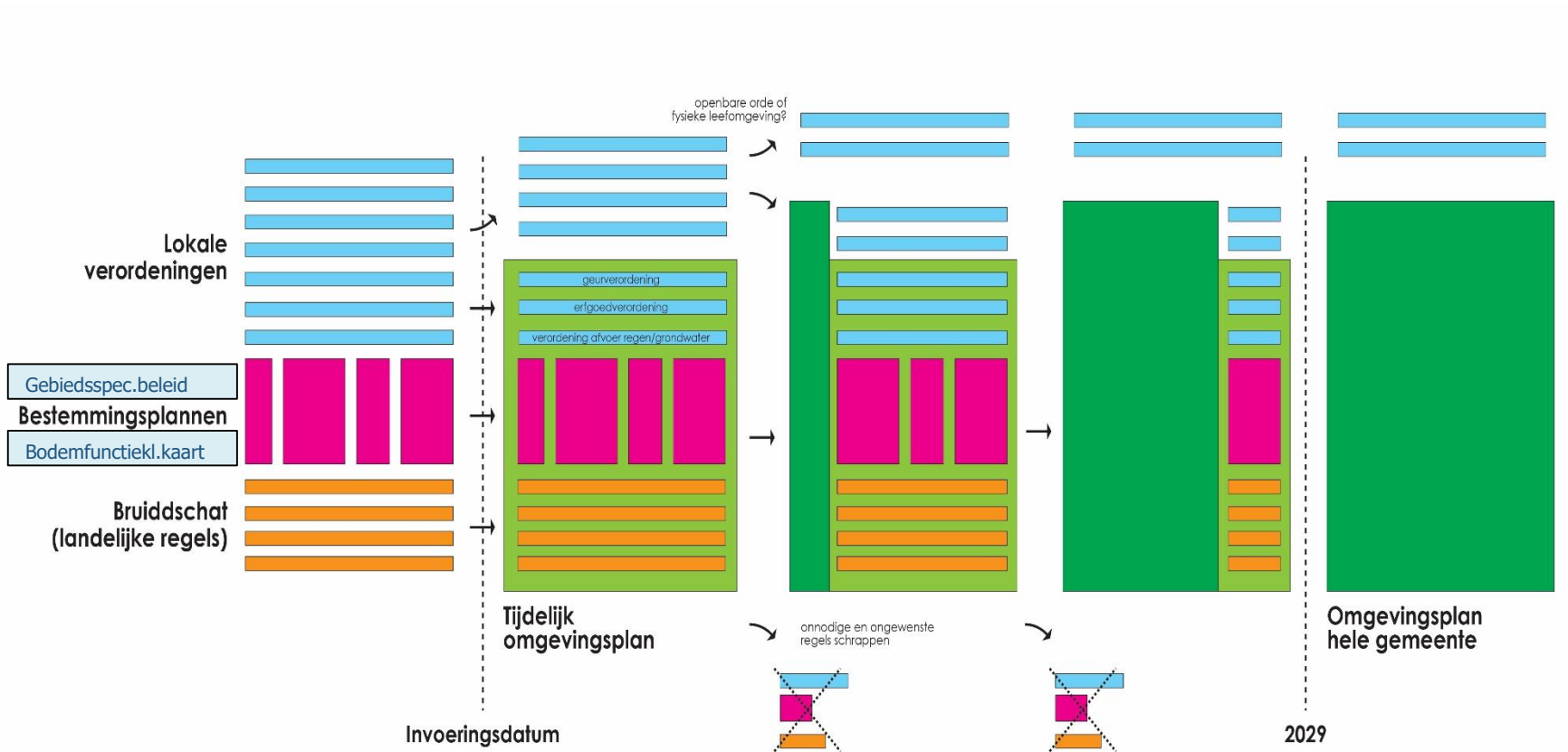

Transitie naar nieuw deel omgevingsplan

Transitie naar nieuw deel omgevingsplan

Bodem in het omgevingsplan: wat moet?

1. Omzetten bruidsschat naar nieuw deel
 - schrappen (bijv. overbodig, niet relevant)
 - versimpelen, verbijzonderen, specificeren
 - koppelen aan werkingsgebied
2. Omzetten overig tijdelijk deel omgevingsplan (Bfk, gebiedsspecifiek beleid) naar nieuw deel
3. Huidige lokale regels en beleid inpassen in nieuwe stelsel om het te kunnen voortzetten
4. Uitwerking geven aan instructieregels provincie

Bij eerste 2 stappen geldt:

Invulling geven instructieregels

- Toelaten bouwactiviteit op bodemgevoelige locatie
- Nazorg en gebruiksbepalingen na saneringen / toevalsvondst
- Bodemfunctieklassen indelen / aanwijzen bodembeheergebied (gebiedssp. beleid)

Bodem in het omgevingsplan: wat mag?

5. Maatwerk op regels Bal: afwijken of aanvullen
6. Eigen decentrale regels (koppelen aan functies of aan activiteiten)

Leg relatie met de ambities uit omgevingsvisie. Benader integraal!

Checklist ondergrondkwaliteiten

Draag kwaliteiten		Productie kwaliteiten		Regulatie kwaliteiten		Informatie kwaliteiten	
	Draagkracht om te bouwen		Gewasproductie		Schone en veilige bodem		Archeologische waarden
	Ondergronds bouwen		Voorraad drinkwater		Levende bodem		Aardkundige waarden
	Kabels, leidingen en riolering		Voorraad grondwater		Stabiele bodem		Landschappelijke diversiteit
	Buisleidingen		Voorraad delfstoffen		Waterbergende bodem		Ecologische diversiteit
	Wortelruimte		Voorraad fossiele energie		Waterfilterende bodem		
	Warmte/koude opslag		Geothermie		Koolstof bindende bodem		
	Opslag van stoffen						

©H2Ruimte

Benut: online tool ontwerp vragen omgevingsplan

Stappenplan voorbereiding gemeenten

1. Netwerken! Leg contacten binnen én buiten de eigen organisatie
2. Bestudeer de (concept) omgevingsvisie op onderwerp bodem en grondwater: ga na voor welke onderwerpen het omgevingsplan een rol heeft of kan hebben
3. Bestudeer de instructieregels van rijk (Bkl) en provincie (ontwerp Omgevingsverordening): breng in kaart wat er moet gebeuren!
4. Bekijk de bruidsschat: behouden, aanpassen of schrappen?
5. Volstaan de algemene regels uit Bal of is (lokaal) maatwerk nodig?
6. Bestudeer het huidige lokale beleid en vraag je af wat te behouden (wel 'omkatten')
7. Breng in kaart op welke punten tijdelijk deel omgevingsplan aangepast moet worden en wanneer (= stel prioriteiten)

**NB: denk ook aan het maken van toepasbare regels (DSO)
Rijk zorgt voor algemene regels Bal en bruidsschat; voor de rest ben je zelf aan zet!**

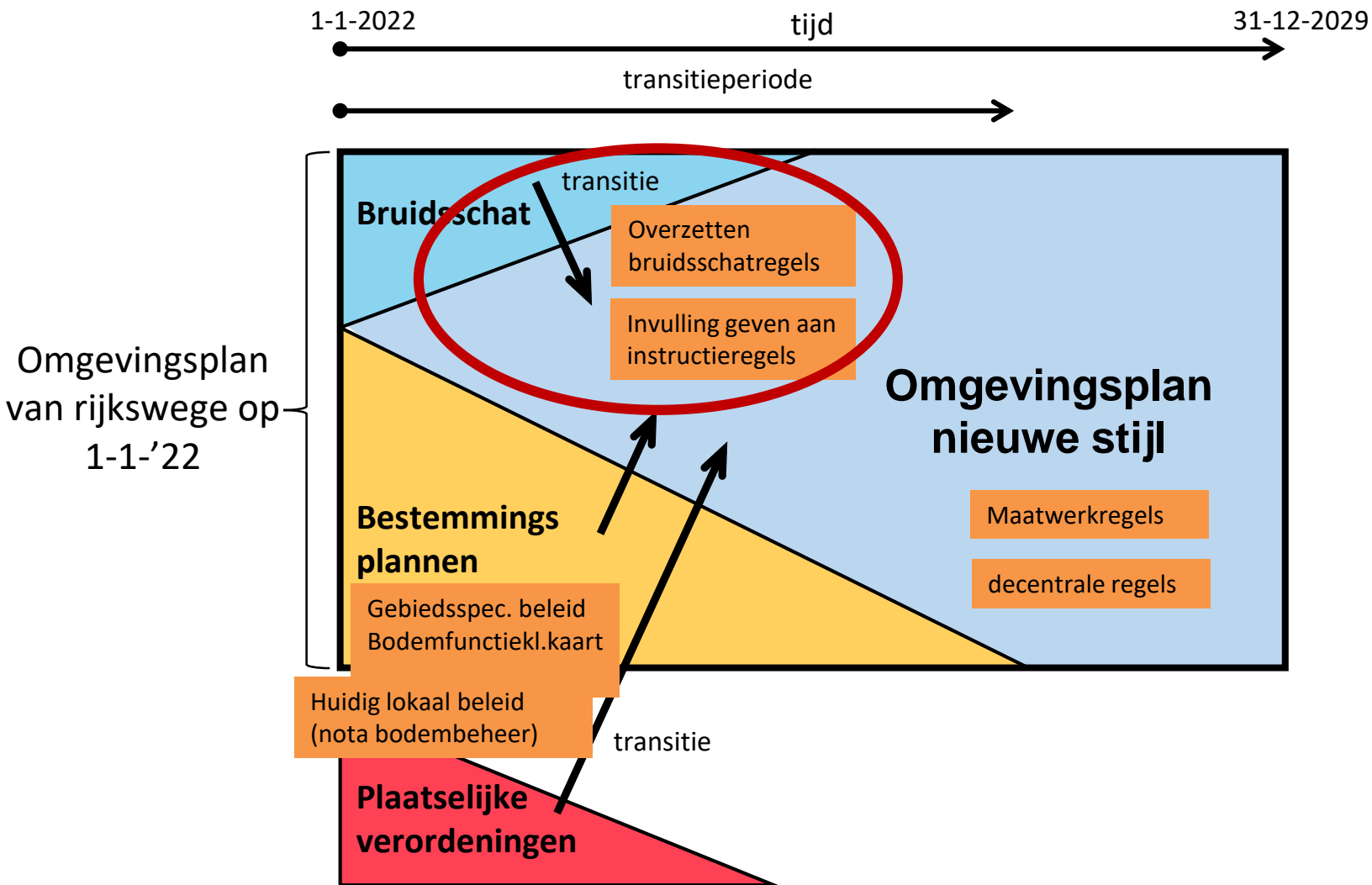
Meer informatie

[Bodem in het omgevingsplan - Informatiepunt Leefomgeving \(iplo.nl\)](https://iplo.nl)

Wat te doen met de bruidsschat?

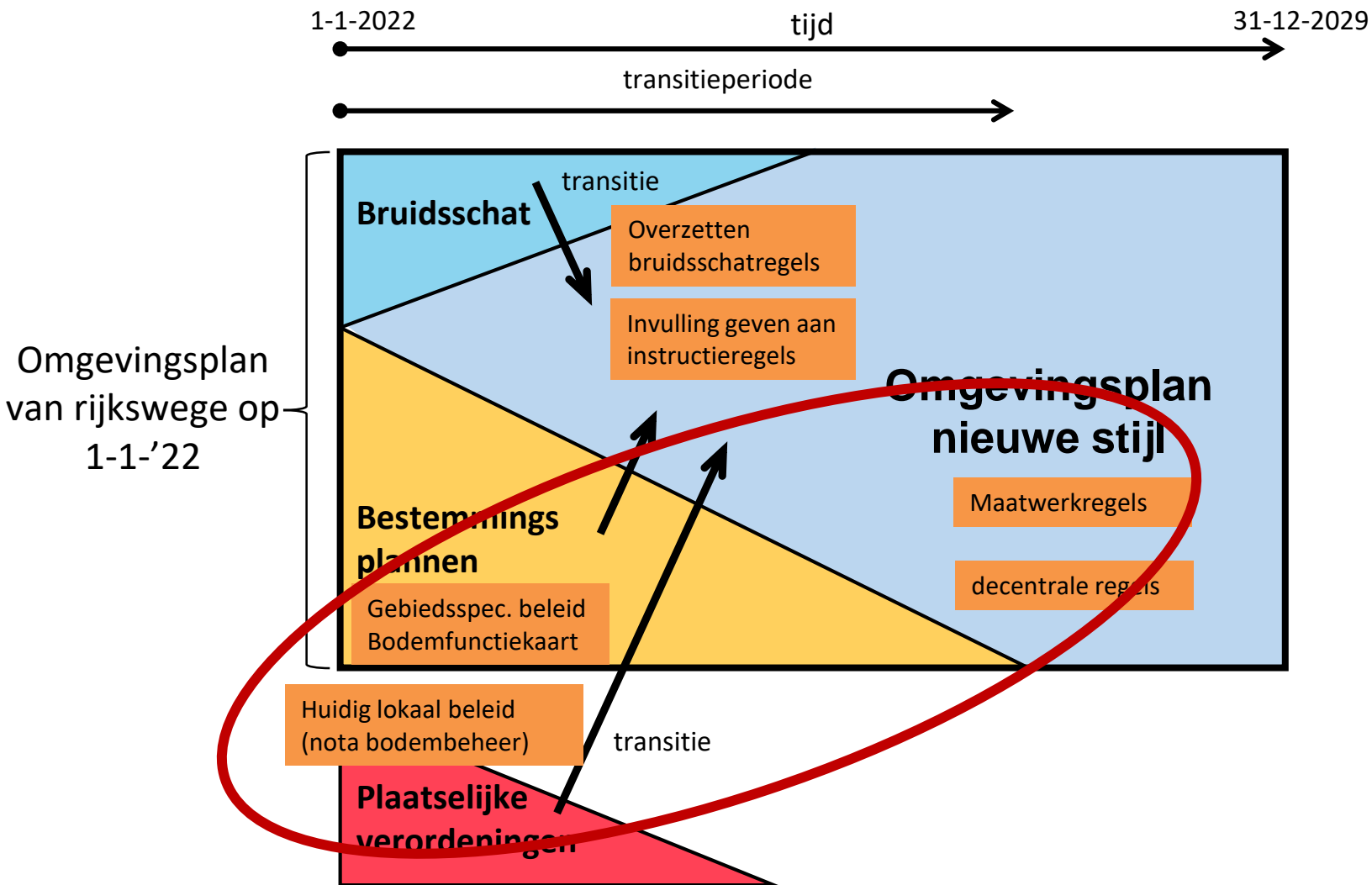

Wat te doen met de bruidsschat?

onderwerp	Schrappen?	Voorbeelden van aanpassen
Specifieke zorgplicht	Nee	<ul style="list-style-type: none">• Eventuele extra beschermingsmaatregelen
Toelaten bouwen op bodemgevoelige locaties	Nee (Bkl)	<ul style="list-style-type: none">• Houd rekening met voorwaarden Bkl• Afwijkende waarde toelaatbare kwaliteit bodem• Vrijstelling bodemonderzoek voor bepaalde gebieden (via geografisch werkingsgebied)• Andere maatregelen dan saneren
Nazorg na saneren / in stand houden maatr. toevalsvondst	Nee (Bkl)	<ul style="list-style-type: none">• Houd rekening met voorwaarden Bkl• Gericht koppelen aan locaties (werkingsgebied)• Nader specificeren
Kleinschalig graven > IW	mogelijk	<ul style="list-style-type: none">• Schrappen regels (geen sterke verontreiniging aanwezig)• Aanvullen of concretiseren• Vergroten werkingsgebied
Activiteiten locaties (beschikt ernst-niet spoed)	mogelijk	<ul style="list-style-type: none">• Schrappen (geen locaties, spec. zorgplicht)• Specificeren regels• Definiëren werkingsgebied
installeren gesloten bodemenergiesysteem	mogelijk	<ul style="list-style-type: none">• Specificeren regels• Definiëren werkingsgebied

Wat te doen met de nota bodembeheer?

Wat te doen met de nota bodembeheer? (1)

- Gebiedsspecifiek beleid (LMW, bodemvreemd materiaal, acceptatie bkk's)
 - van rechtswege onderdeel tijdelijk deel omgevingsplan (incl. kaart)
 - omzetten naar nieuw deel omgevingsplan via maatwerkregels
- Bodemfunctieklassenkaart
 - van rechtswege onderdeel tijdelijk deel omgevingsplan
 - omzetten naar nieuw deel omgevingsplan
- Bodemkwaliteitskaart als milieuhygiënische verklaring blijft geldig
 - BKK vastgesteld onder Besluit bodemkwaliteit blijft geldig als grondslag voor milieuverklaring bodemkwaliteit na inw. Ow
 - Uiterlijk 5 jaar na moment vaststelling actualiseren

Wat te doen met de nota bodembeheer? (2)

- ❖ Soms ook andere onderwerpen dan huidig Bbk, bijv. saneren, bouwen, etc.
- ❖ Soms ook visie, ambities, beleid, beleidsregels en uitleg regelgeving

Afpellen:

- wat zit al in het 'startpakket'? (= rijksregels Bal, Bbk/Rbk en bruidsschat)
- Welk onderdeel is grondslag milieuverklaring bodemkwaliteit?
- Welke maatwerkregels op Bal zijn nodig? Of welke decentrale regels?
- Welke aanpassingen bruidsschat zijn nodig (binnen kaders instructieregels)
- Welke beleidsregels of voorlichting (website, etc.) is nodig?
- Zijn bepaalde onderdelen geschikt voor opname in omgevingsvisie?
- Zijn bepaalde onderdelen geschikt voor opname in programma?
(Bijv. diverse maatregelen bij aanpak lood zoals subsidie, voorlichting (instrumentenmix) naast regels in omgevingsplan

Deel 4: Voorbeelden

1. Invasieve exoten
2. Diffuus lood
3. Grondwaterkwaliteit
4. Bodemenergie

Ontwerptool omgevingsplan VNG

Stap 1: Wat wil ik regelen

Stap 2: Wat kan en moet ik regelen in het omgevingsplan

Stap 3: Hoe wil ik het regelen

Stap 2:

- Betreft het een onderwerp dat door de Ow wordt geregeld?
- Hebben Rijk of provincie regels gesteld?
- Zijn er delen in de lokale verordeningen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving?
- Bevat de bruidsschat regels over dit onderwerp?

[VNG Ontwerptool - Home](#)

Invasieve exoten 1

Europese Verordening invasieve exoten +
Unielijst

Uitroeiings-, beheers- en herstelmaatregelen

Rijksregels: paragraaf 11.2.10 Bal:

- Gericht op opzettelijke handelingen (kweken, houden, verhandelen)
- Bevoegd gezag = ministerie van LNV
- Geen maatwerk mogelijk

Provinciale programma's

- Juridische incentives (omgevingsverordening)
- Financiële incentives (subsidies)
- Voorlichting

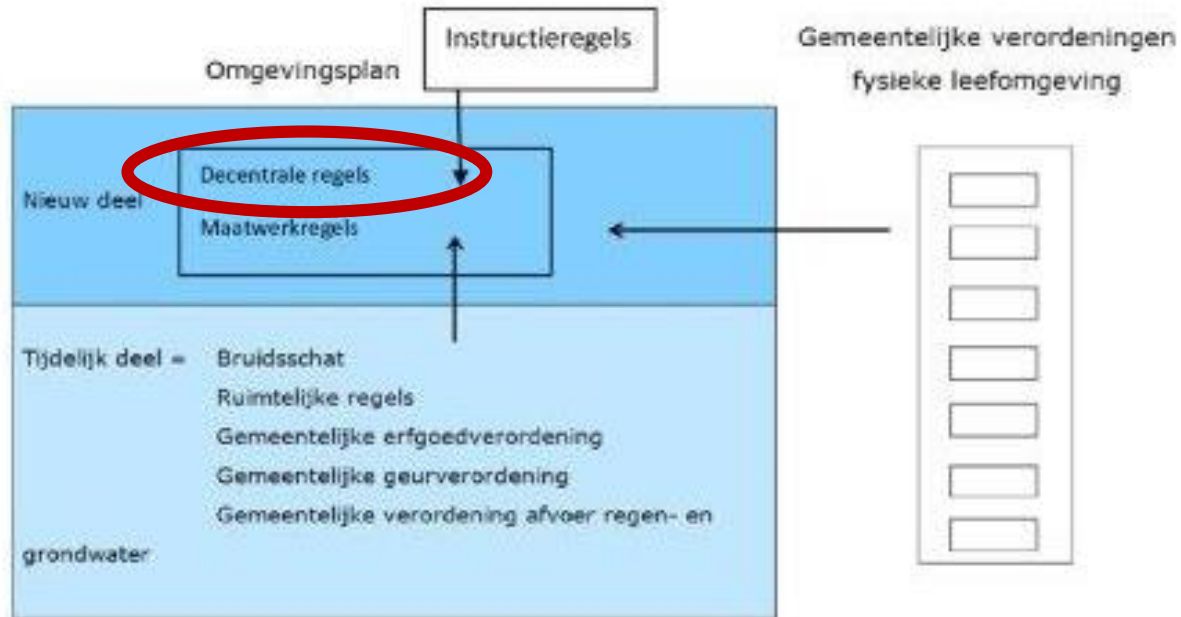
Invasieve exoten 2

Geven de rijksregels en provinciale regels ruimte voor maatwerk?

- Niet strijdig met Europese verordening, par. 11.2.10 Bal en omgevingsverordening
- Gericht op onopzettelijke handelingen
- Koppelen aan activiteiten (graven, toepassen van grond of baggerspecie)
- Rekening houden met elkaars taken en bevoegdheden
- [Invasieve exoten - Invasieve exoten \(wur.nl\)](http://wur.nl)

Invasieve exoten

Diffuus lood

Maatwerk op mba's bodem:

- Decentrale norm waarboven de mba saneren van toepassing is
- Aanvullende bodemgevoelige locaties aanwijzen in omgevingsplan, zoals kinderdagverblijven of speeltuinen
- Kijk ook naar andere 'instrumenten' zoals voorlichting en subsidie (regeling a la De Kempen)

Tabel 5.3.2a: waarden toelaatbare kwaliteit van de bodem voor lood per gebruiksfunctie

Gebruiksfunctie	Waarden (in mg/kg ds)
Landbouw/natuur/buitengebied	(...)
Wonen met tuin	(...)
Plaatsen waar kinderen spelen en overig groen	(...)
Grote moestuin	(...)
Industrie	(...)

4. In afwijking van het eerste lid zijn voor de 'locaties afwijkende waarden', bedoeld in artikel 4.2, de waarden opgenomen in tabel 5.3.2b.

Tabel 5.3.2b: waarden toelaatbare kwaliteit per locatie/gebied

Locaties	Waarden stof X (in mg/kg ds)	Waarden stof Y (in mg/kg)
A	(...)	(...)
B	(...)	(...)
C	(...)	(...)
D	(...)	(...)
E	(...)	(...)

Naast de varianten die zijn weergegeven als vierde lid zou er ook voor kunnen worden gekozen om het tweede en derde lid te laten vervallen. Er wordt dan afstand genomen van de oude gevalsdefinitie van de Wet bodembescherming.

Artikel 5.3.3 (bodem: maatregelen bij overschrijding waarde toelaatbare kwaliteit)

Het bouwen van een bodemgevoelig gebouw op een locatie waar sprake is van een overschrijding van een waarde als bedoeld in artikel 5.3.2 is uitsluitend toegestaan als een sanering van de bodem wordt uitgevoerd volgens paragraaf 4.121 van het Besluit activiteiten leefomgeving

Het bouwen van een bodemgevoelig gebouw op een locatie waar sprake is van een overschrijding van een waarde als bedoeld in artikel 5.3.2 is uitsluitend toegestaan:

- a. als de volgende maatregelen worden getroffen: (...)
- b. als de volgende gebruiksbeperkingen in acht worden genomen: (...)

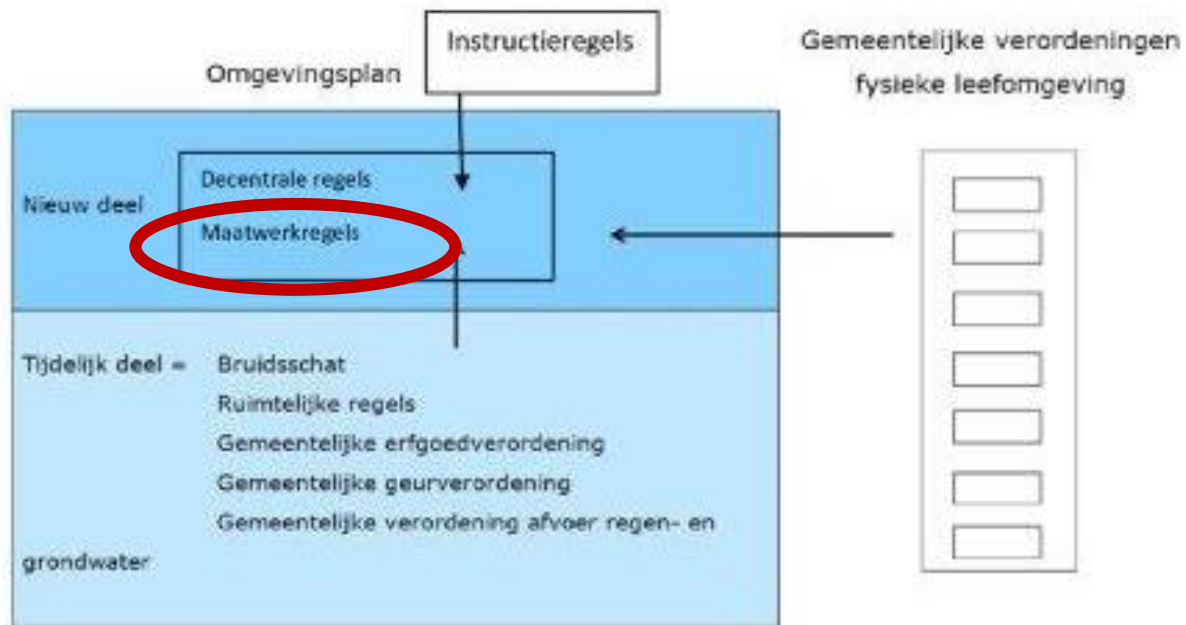
De maatregelen die worden voorgeschreven moeten aansluiten bij de maatwerkregels over saneren die zijn opgenomen in paragraaf 5.4.2. In onderdeel a worden dan de (sanerende) maatregelen opgesomd die op grond van die paragraaf moeten worden getroffen. De gebruiksbeperkingen moeten aansluiten bij de regels in het omgevingsplan over nazorg in paragraaf 5.4.4. In onderdeel b worden dan de gebruiksbeperkingen opgesomd die op grond van die paragraaf moeten worden getroffen.

Artikel 5.3.4 (melding)

1. Het is verboden een bodemaevoeliga gebouw te bouwen op een bodemaevoeliga

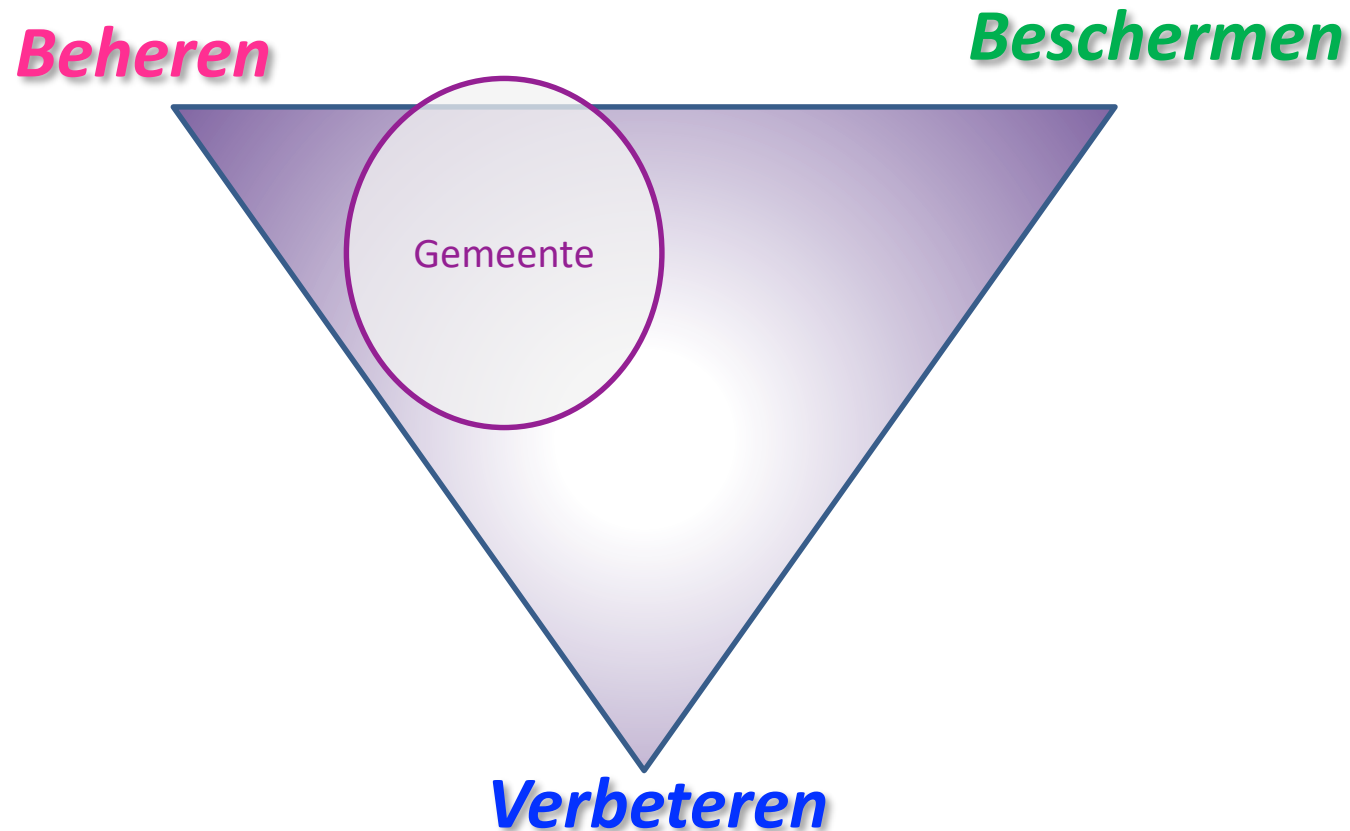

Diffuus lood

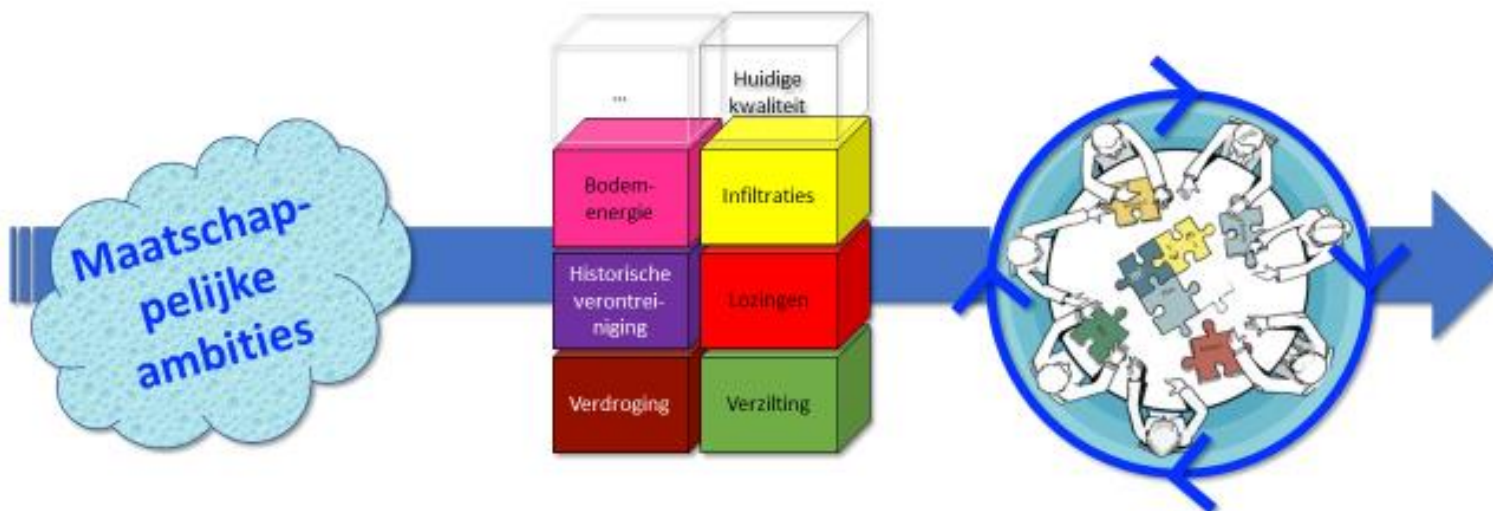
Grondwaterkwaliteit: beheren, beschermen, verbeteren?

Bb^VdT

Van ambities naar een proces

Wat kan en moet ik regelen

Maatwerkregels op rijksregels Bal:

- Mba saneren (optie afgraven) inzetten
- Maatwerkregels gesloten bodemenergiesystemen

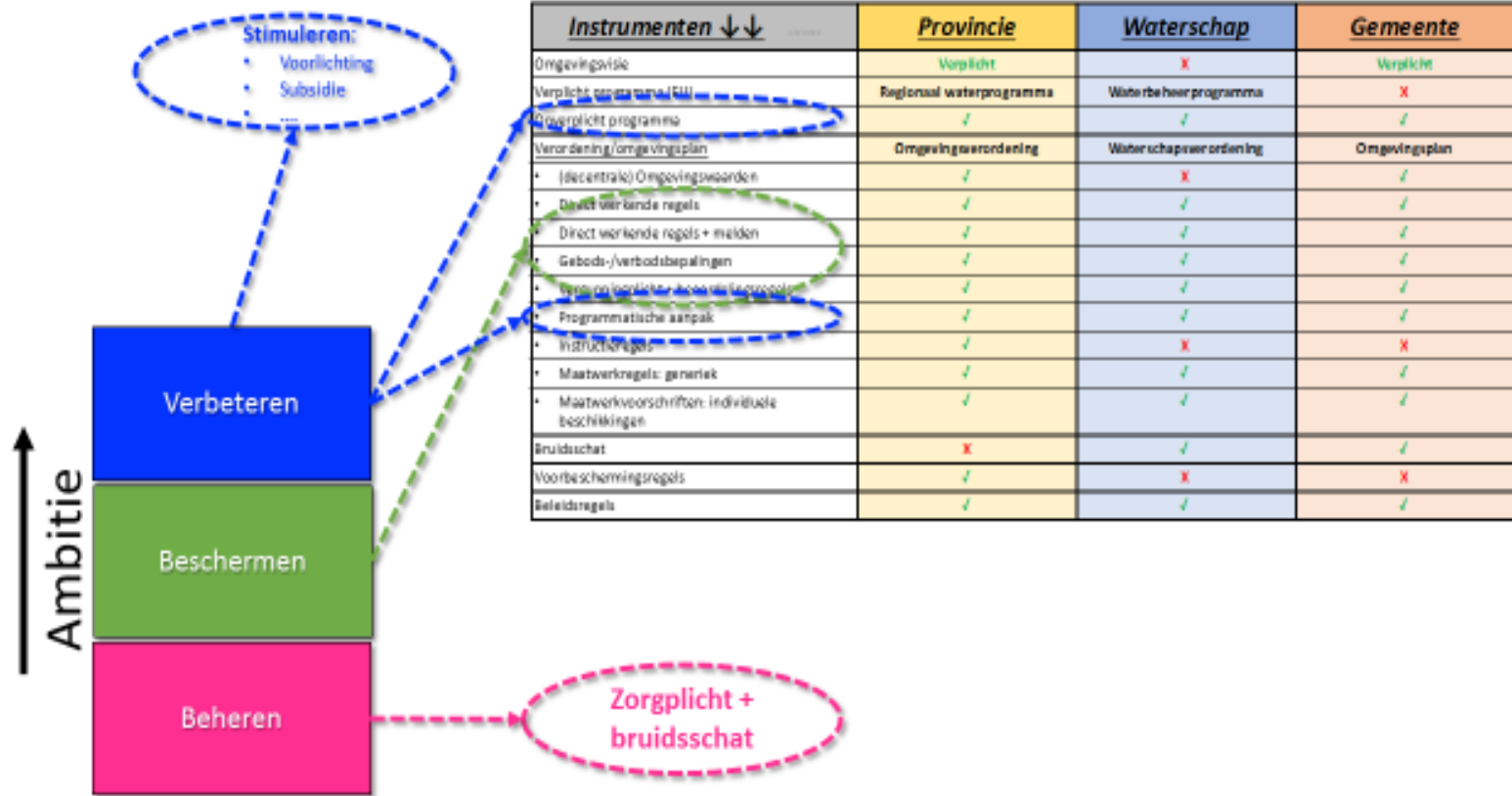
Bruidsschatregels aanpassen, behouden of schrappen:

- Bruidsschatregel ernst niet spoed invullen

Vertaling van instructieregels provincie in omgevingsplan

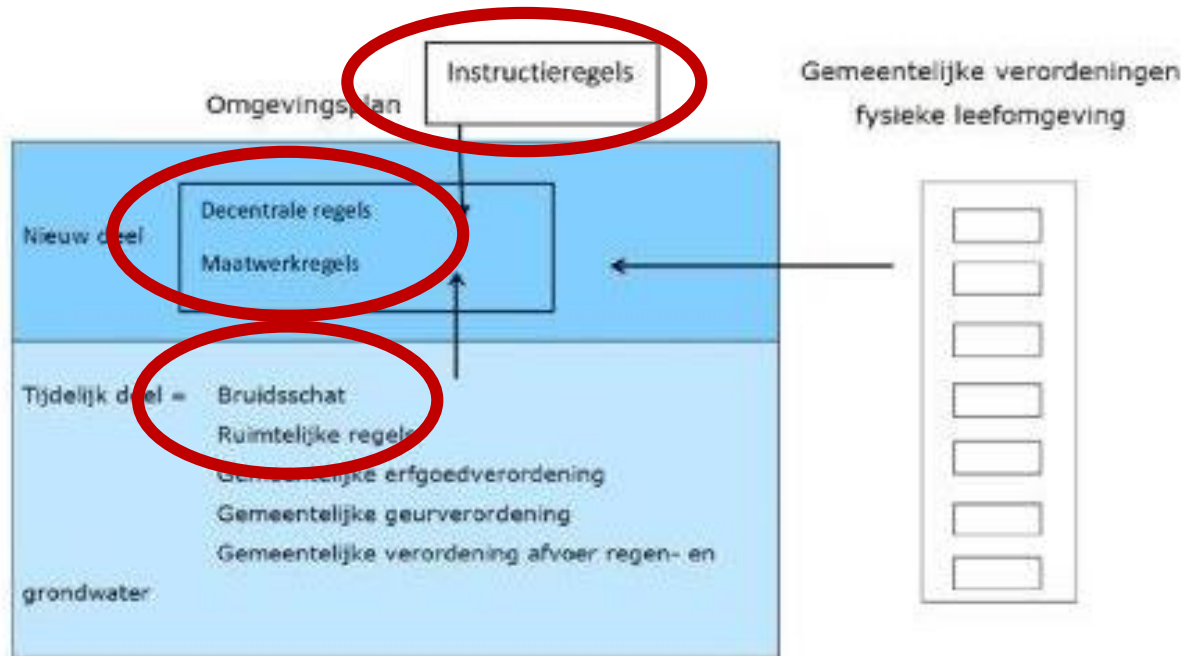

Hoe wil ik het regelen

Grondwaterkwaliteit

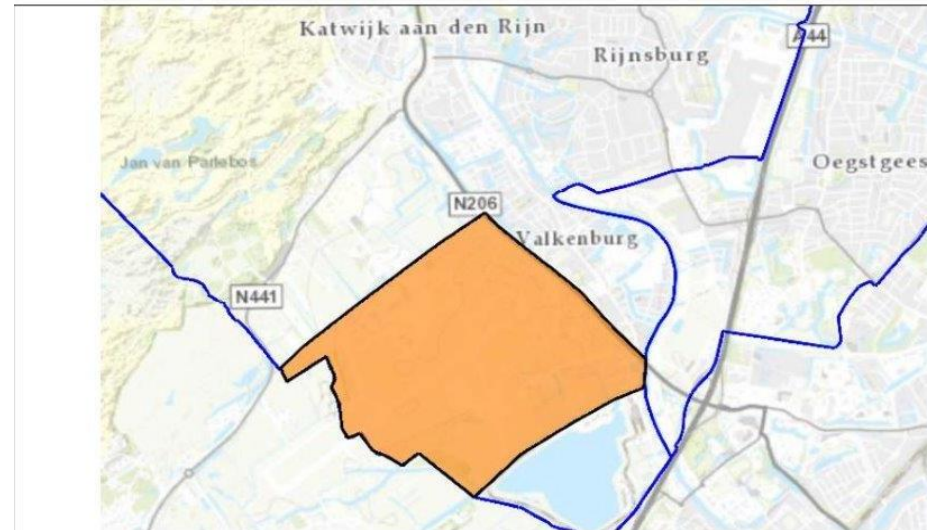
Interferentiegebieden bodemenergie 1

Nu:

- Interferentiegebieden aangewezen bij gemeentelijke verordening
- Aan de vergunningsplicht (OBM) voor gesloten systemen beleidsregels gekoppeld

Bij inwerkingtreding Ow:

- Verordening interferentiegebied wordt niet van rechtswege opgenomen in omgevingsplan
- Vergunning grote gesloten systemen en gesloten systemen binnen interferentiegebied via de bruidsschat (tijdelijk) gereguleerd

Bijlage 1: Verordening Interferentiegebied gesloten bodemenergiesystemen gemeente Katwijk 2018

 = Locatie aangewezen interferentiegebied

Interferentiegebieden bodemenergie 2

Acties vóór 31-12-2029:

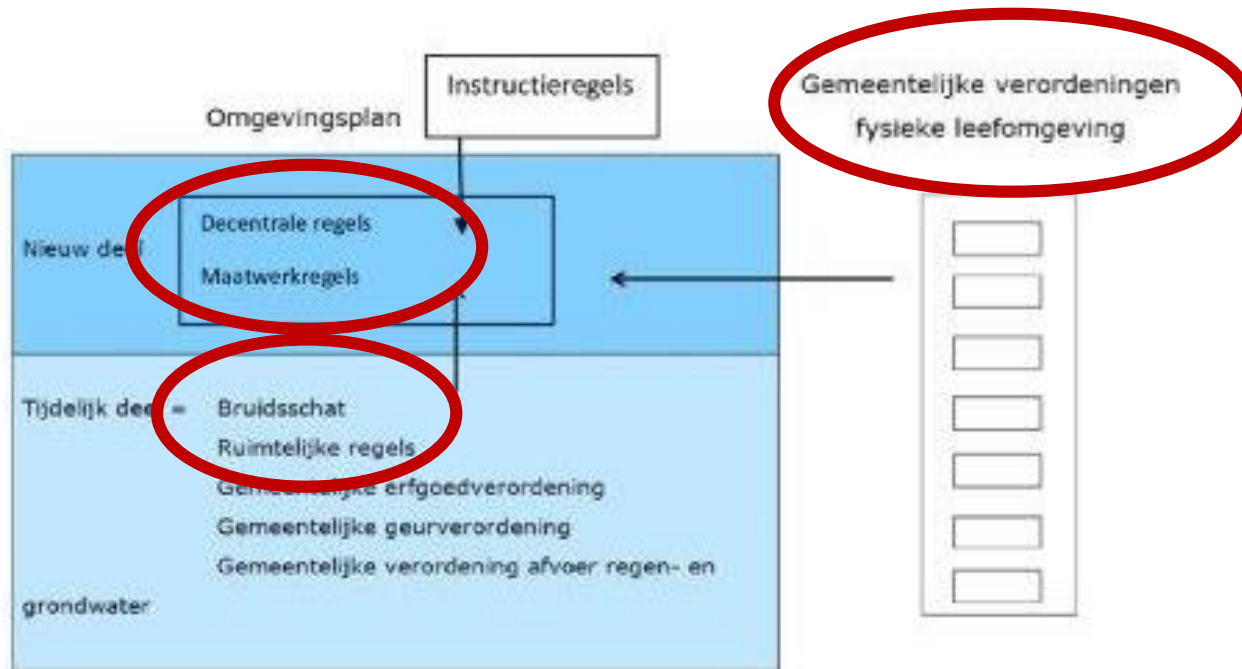
- Verordening interferentiegebied moet worden opgenomen in omgevingsplan
- Bruidsschat vergunningplicht gesloten systemen overnemen?
- Werkingsgebied irt verordening interferentiegebied
- Beleidsregels of (maatwerk)regels in omgevingsplan?
- Meer ruimte voor maatwerk > zie **oogmerken/doelen**

Gemeentelijke omgevingsdoelen:

- a. het waarborgen van de veiligheid,
- b. het beschermen van de gezondheid,
- c. het beschermen van het milieu,
- d. het duurzaam veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening,**
- e. het beschermen van landschappelijke of stedenbouwkundige waarden,**
- f. het behoud van cultureel erfgoed,
- g. het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed,
- h. de natuurbescherming,
- i. het tegengaan van klimaatverandering,
- j. de kwaliteit van bouwwerken,
- k. een evenwichtige toedeling van functies aan locaties,
- l. het behoeden van de staat en werking van infrastructuur voor nadelige gevolgen van activiteiten,
- m. het beheer van infrastructuur,
- n. het beheer van watersystemen,**
- o. het beheer van geobiologische en geothermische systemen en ecosystemen,**
- p. het beheer van natuurlijke hulpbronnen,**
- q. het beheer van natuurgebieden,
- r. het gebruik van bouwwerken,
- s. het bevorderen van de toegankelijkheid van de openbare buitenruimte voor personen,
- t. [etc. etc.]**

Interferentiegebieden bodemenergie

Deel 5: Bodembeheer van de Toekomst

- Hulpmiddelen algemeen
- Programma Bodembeheer van de Toekomst
- Onderwerpen in uitvoering
- Producten

Hulpmiddelen

Op 1 januari 2020 is het programma Bodembeheer van de Toekomst van start gegaan. Het is een initiatief van het 'Gemeentelijk netwerk bodem en ondergrond WEB' en wordt ondersteund door Rijkswaterstaat/Bodem+. Het programma is er op gericht gemeenten (en de omgevingsdiensten die in hun opdracht werken) te informeren en faciliteren bij het opnemen van regels over de kwaliteit van bodem, grondwater en ondergrond in hun omgevingsplannen. Dat doet ze vanuit drie brillen: het realiseren van maatschappelijke opgaven, een passende bodemkwaliteit en de filosofie van de Omgevingswet.

Experts in Omgevingswet en leefomgeving

Waar wilt u mee aan de slag?

zoek

Home > Regelgeving > Instrumenten Omgevingswet >

Het omgevingsplan

Het omgevingsplan bevat algemene regels van de gemeente voor de fysieke leefomgeving. Iedere gemeente heeft 1 omgevingsplan onder de Omgevingswet.

Dit houdt het in

- Omgevingsplan op hoofdlijnen
- Wat er verandert met het omgevingsplan
- Animatie over omgevingsplan
- Infographic over omgevingsplan

Hoe het omgevingsplan tot stand komt

- De overgangsfase tot 2029
- Regels opstellen in het omgevingsplan
- Juridische procedure om omgevingsplan te wijzigen
- Infographic Van bestemmingsplan naar omgevingsplan

Relatie tussen omgevingsplan en andere instrumenten

Invloed andere instrumenten en overheden op het omgevingsplan.

Het omgevingsplan in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

- Omgevingsplan publiceren via de Landelijke voorziening bekendmaken en beschikbaar stellen (LVBB)
- Alternatieven voor publiceren en wijzigen via LVBB

Hoe de gemeente het omgevingsplan implementeert

De minimale eisen voor implementatie van het omgevingsplan.

Gerelateerde onderwerpen

- Bruidsschat
- Overgangsrecht: instrumenten die opgaan in het omgevingsplan
- Instructieregels over evenwichtige toedeling van functies aan locaties

Aan de slag met de Omgevingswet

Waar wilt u mee aan de slag?

Home > Bijeenkomsten > Evenementenagenda >

Webinar ADS: Bodem in het omgevingsplan

Datum	27 mei 2021 Plaats in agenda
Tijd	10:00 tot 11:30
Afzender	Aan de slag met de Omgevingswet
Locatie	Online
Doelgroep	Bodemprofessionals, vooral medewerkers bij gemeenten en omgevingsdiensten. Ook geschikt voor adviesbureaus.

Blijf op de hoogte

VNG ONDERWERPEN NIEUWS AGENDA PRODUCTEN

Waar bent u naar op zoek?

Home / Artikelen / Online tool 'ontwerp vragen omgevingsplan'

Online tool 'ontwerp vragen omgevingsplan'

Artikel

Gerelateerde onderwerpen
Omgevingswet, Waa, plan, vergoeding en programma

Onderdelen opbouwen omgevingsplan
Inhoudsopgave

De online tool 'ontwerp vragen omgevingsplan' geeft u - op basis van keuzes die u maakt - aan welke type regels u moet opnemen in elk hoofdstuk van het omgevingsplan. U richt als het ware stap voor stap uw omgevingsplan in.

VNG ONDERWERPEN NIEUWS AGENDA PRODUCTEN

Waar bent u naar op zoek?

Home / Artikelen / Staa kaarten omgevingsplan

Staa kaarten omgevingsplan

Artikel

Gerelateerde onderwerpen
Omgevingswet, Waa, plan, vergoeding en programma

De VNG ontwikkelt staa kaarten voor het omgevingsplan, waaronder een voorbeeldstructuur. Het casco laat de structuur van het omgevingsplan zien. De staa kaarten bevatten (juridische) regels die als voorbeeld en inspiratie voor een gemeente kunnen dienen. Het geheel geeft inzicht in de nieuwe mogelijkheden die de systematiek van de Omgevingswet biedt.

Een staa kaart geeft een representatief deel (gebied of thema) van het omgevingsplan weer, binnen de daarvoor geldende wettelijke eisen op grond van de Omgevingswet. Een staa kaart dient enerzijds ter inspiratie en anderzijds als een representatief voorbeeldmodel van een omgevingsplan. Het zijn dus geen modelverordeningen, maar ze laten wel mogelijkheden zien hoe zaken in het omgevingsplan geregeld kunnen worden. Het is uiteindelijk aan de raad om te bepalen wat de doelstellingen zijn van het omgevingsplan en hoe zij het gemeentelijk beleid omzet in het omgevingsplan.

Bodembeheer van de Toekomst is

‘Versterken van de uitvoeringskracht van gemeenten door het bieden van bouwstenen en praktijkimplementatie, gericht op het implementeren van bodemregels in gemeentelijke omgevingsplannen.’

- Informatie / voorbeeldregels omgevingsplan
- 10 onderwerpen (“bouwstenen”)
- Bodem & ondergrond
- Hulp aan gemeenten bij implementatie ervan

Bodem+
Home Actueel **Onderwerpen** Opdraven Aanvragen RWS Leefomgeving Bibliotheek Helpdesk Zoeken

home > Onderwerpen > Wier-en-regelgeving > Omgevingswet > Programma Bodembeheer van de Toekomst helpt gemeenten bij omgevingsplan

Programma Bodembeheer van de Toekomst helpt gemeenten bij omgevingsplan

Een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving. Met is één van de belangrijkste uitgangspunten van de Omgevingswet. Als het om het beheer van de bodem gaat, staan gemeenten daarbij voor een extra grote uitdaging. Een nieuwe rol- en taakverdeling maakt de regels in het omgevingsplan en onderlinge samenwerking belangrijker. Het programma Bodembeheer van de Toekomst ondersteunt gemeenten bij de aanpak van het bodembeheer. Gemeenten hebben grote behoefte aan voorbeeldregels voor bodembeheer.

Als de Omgevingswet in werking treedt, krijgt het omgevingsplan een centrale rol bij het bodembeheer. Voor een groot aantal gemeenten betekent dit een nieuwe taak. Maar de gemeente krijgt ook meer ruimte om in te spelen op de maatschappelijke opgaven en de ruimtelijke dimensie daarvan in de ondergrond. Met het omgevingsplan kan de gemeente hier regels voor opstellen.

Bodembeheer van de Toekomst

‘Bodem is altijd een vrij sectorale niche geweest,’ vertelt **Nicole Hardon**, adviseur Rijkswaterstaat en lid van het kernteam van het programma **Bodembeheer van de Toekomst**. ‘Bodem is een specialistisch vakgebied, dat niet eerder is meegenomen in de zogenoemde staafkaarten. Die staafkaarten geven voorbeeldduidingen voor de regels in het omgevingsplan. Met het programma Bodembeheer van de Toekomst gaan we deze themagerichte

Nicole Hardon, lid van het kernteam programma Bodembeheer van de Toekomst

Programma in fasen

- Fase 1 (tot medio 2020): opzetten programma, aanpak ontwikkelen, werken aan eerste producten
- Fase 2 (tot medio 2021): 10 bouwstenen uitwerken, uniformiteit
- Fase 3 (tot oktober 2021): hulp bij implementatie in de praktijk, leren van elkaar
- Delen van resultaten
 - www.samendedieptein.nl/bodembeheer-van-de-toekomst/
 - Nieuwsbrieven
 - Bijeenkomsten, presentaties

Onderwerpen in uitvoering

Aanvullingsspoor

In deze bouwsteen staan de regels uit de Aanvullingswet bodem, het Aanvullingsbesluit bodem, en de Aanvullingsregeling bodem Omgevingswet centraal.

[Lees meer](#)

Grondwater

Grondwater stroomt onder onze voeten door, zonder zich te houden aan gemeentegrenzen, provinciegrenzen, landsgrenzen, wetten of beleid.

[Lees meer](#)

Voedselbossen

Het doel van deze bouwsteen is om ondersteuning te bieden bij het stellen van regels door gemeenten in het Omgevingsplan.

[Lees meer](#)

Stortplaatsen

In een stortplaats vinden processen plaats zoals zetting/klink, biologische processen, infiltratie van regenwater, uitlogen/oplossen. Die processen kunnen leiden tot grondwaterverontreiniging.

Toepasbare Regels

De beschikbaarheid van goede data, krachtige informatie en gedegen kennis van het natuurlijke systeem zijn cruciaal in strategische en operationele besluiten over het beheer van bodem, grondwater en ondergrond.

Bodemenergie

Het doel van de bouwsteen bodemenergie is concrete invulling bieden bij het stellen van regels voor bodemenergiesystemen en opslag van warmte en koude in de ondergrond (tot 500 m-mv) door gemeenten in het omgevingsplan.

Producten Bodembeheer van de Toekomst

- **Leidraad:** hulpmiddel bij goede afwegingen
- **Juridische kaders (frame):** overzicht van bestaande regelgeving onder Ow
- **Informatieblad en/of Q&A:** informatie bij het onderwerp
- **Voorbeeldregels (staalkaart):** per gebied, activiteit, ambitie (modules)

Juridische frames

- Artikelen + toelichting
- Lokale afwegingsruimte in beeld
- Aanvullingsbesluit bodem februari 2021

Staalkaart Aanvullingsbesluit bodem

Aansluiting bij 'Gemeentelijke staalkaarten voor het omgevingsplan' van VNG:

- opzet volgens casco
- aansluiting bij staalkaarten van de VNG
 - verordeningen > omgevingsplan
 - bestaande woonwijk

Modulaire opbouw

Bodembeheer van de Toekomst

Bouwstenen voor het omgevingsplan

Casco VNG

Overzicht van de structuur

Hoofdstuk 1	Algemene bepalingen
Hoofdstuk 2	Doelen
Afdeling 2.1	Doel omgevingsplan
Afdeling 2.2	Verplichte omgevingswaarden
Afdeling 2.2	Facultatieve omgevingswaarden
Hoofdstuk 3	Programma's
Afdeling 3.1	Programma's met programmatische aanpak
Hoofdstuk 4	Aanwijzingen in de fysieke leefomgeving
Afdeling 4.1	Bebouwde kom
Afdeling 4.2	Moderniseringslocaties
Afdeling 4.3	Gebiedsontwikkelingslocaties
Afdeling 4.4	Cultureel erfgoed
Afdeling 4.5	Stille gebieden
Afdeling 4.6	[etc., etc., etc.]
Hoofdstuk 5	Activiteiten
Afdeling 5.1	Inleidende bepalingen
Afdeling 5.2	Benutten van de fysieke leefomgeving
Afdeling 5.3	Bouwactiviteiten, aanlegactiviteiten, sloopactiviteiten
Afdeling 5.4	Milieubelastende activiteiten
Afdeling 5.5	Activiteiten op of bij wegen of bij wateren in beheer bij de gemeente
Afdeling 5.6	Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed
Afdeling 5.7	Activiteiten met betrekking tot planten en dieren
Afdeling 5.9	[etc., etc., etc.]
Hoofdstuk 6	Beheer en onderhoud
Afdeling 6.1	Onderhoud- en instandhoudingsverplichtingen
Afdeling 6.2	Gedoogplichten
Hoofdstuk 7	Financiële bepalingen
Afdeling 7.1	Kostenverhaal
Afdeling 7.2	Nadeelcompensatie
Hoofdstuk 8	Procesregels
Afdeling 8.1	Vorbereiding van besluiten
Afdeling 8.2	Gemeentelijke projecten van publiek belang
Afdeling 8.3	Advies
Afdeling 8.4	Maatschappelijk draagvlak
Afdeling 8.5	Andere bestuursorganen
Hoofdstuk 9	Handhaving
Afdeling 9.1	Strafbepalingen
Afdeling 9.2	Kwaliteitsbevordering en afstemming uitvoering en handhaving

Opzet staalkaart in modules

- I. INTRODUCTIE EN LEESWIJZER
- II. ALGEMENE TOELICHTING OP VARIANTEN
- III. BEGRIPSBEPALINGEN EN AANWIJZINGEN IN DE FYSIEKE LEEFOMGEVING
- IV. Bouwen op verontreinigde bodem
- V. Graven in bodem
- VI. Opslaan van grond of baggerspecie

Opzet staalkaart in modules

VII: saneren van de bodem

VIII: nazorg na saneren van de bodem of bij tijdelijke beschermingsmaatregelen

IX: activiteiten op een locatie met historische bodemverontreiniging zonder onaanvaardbaar risico (beschikte ernst, geen spoed)

X: toepassen van bouwstoffen

XI: toepassen van grond of baggerspecie

Varianten

- Verschillende varianten voor verschillende ‘typen’ van gemeenten
- Generieke variant: voor gemeenten waarvoor rijksregels prima passen > geen maatwerkregels en bruidsschatregels blijven ongemoeid
- **Alternatieve variant 1**: voor gemeenten die nadruk leggen op beschermen > wel maatwerkregels en wijzigen bruidsschatregels
- **Alternatieve variant 2**: voor gemeenten die nadruk leggen op benutten > wel maatwerkregels en wijzigen bruidsschatregels

Voorbeeldregels

- In kleuren zodat varianten herkenbaar zijn
- Teksten in kaders met verduidelijkingen en toelichting

Generieke variant: regels uit bruidsschat

Alternatieve variant 1: nadruk beschermen

Alternatieve variant 2: nadruk benutten

§ 5.3.1 Bouwen op verontreinigde bodem

Artikel 5.3.1 (toepassingsbereik)

Deze paragraaf is van toepassing op het bouwen van een bodemgevoelig gebouw op een bodemgevoelige locatie.

Artikel 5.3.2 (bodem: waarden voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem)

1. De waarden voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem voor het bouwen van een bodemgevoelig gebouw op een bodemgevoelige locatie zijn de interventiewaarden bodemkwaliteit, bedoeld in bijlage IIA bij het Besluit activiteiten leefomgeving.
2. Er is sprake van overschrijding van de toelaatbare kwaliteit als voor ten minste één stof de gemiddelde gemeten concentratie in meer dan 25 m³ bodemvolume hoger is dan de interventiewaarde bodemkwaliteit.
3. Het zinsdeel "in meer dan 25 m³ bodemvolume" in het tweede lid is niet van toepassing op asbest.
4. In afwijking van het eerste lid zijn voor lood de waarden voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem de waarden voor de verschillende gebruiksfuncties opgenomen in tabel 5.3.2a.

Tabel 5.3.2a: waarden toelaatbare kwaliteit van de bodem voor lood per gebruiksfunctie

Gebruiksfunctie	Waarden (in mg/kg ds)
Landbouw/natuur/buitengebied	(...)
Wonen met tuin	(...)
Plaatsen waar kinderen spelen en overig groen	(...)
Grote moestuin	(...)
Industrie	(...)

Generieke variant: regels uit bruidsschat

Alternatieve variant 1: strengere eis voor lood ter bescherming van kinderen

§ 5.4.3 Opslaan van grond of baggerspecie

Artikel 5.4.28 (afval: administratie partijen grond of baggerspecie)

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalstoffen worden in aanvulling op artikel 4.1249 van het Besluit activiteiten leefomgeving de volgende gegevens en bescheiden per partij geregistreerd:

- a. (...); en
- b. (...).

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalstoffen hoeven in afwijking van artikel 4.1249 van het Besluit activiteiten leefomgeving de volgende gegevens en bescheiden niet te worden geregistreerd:

- a. (...); en
- b. (...).

Artikel 5.4.31 (afval: termijn opslaan)

Met het oog op het doelmatig beheer van afvalstoffen wordt in afwijking van artikel 4.1256, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving een partij grond of baggerspecie niet langer dan een/twee jaar opgeslagen.

Volgens artikel 4.1256, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving mag een partij grond of baggerspecie niet langer dan drie jaar worden opgeslagen. Die termijn houdt verband met Europese regels waaruit volgt dat het opslaan dat langer duurt dan drie jaar moet voldoen aan de eisen voor het storten van afvalstoffen. Vandaar dat er geen variant is opgenomen waarmee een langere termijn wordt gesteld.

Alternatieve variant 1:
aanvullende gegevens

Alternatieve variant 2: minder
gegevens

Alternatieve variant 2: termijn
voor tijdelijke opslag verkort

Uitleg waarom geen langere
termijn

Toelichting

Artikel 5.3.3 (bodem: maatregelen bij overschrijding waarde toelaatbare kwaliteit)

In het omgevingsplan moet worden bepaald dat het bouwen van een bodemgevoelig gebouw op een bodemgevoelige locatie bij overschrijding van een waarde voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem, uitsluitend is toegelaten als de in het omgevingsplan voorgeschreven sanerende of andere beschermende maatregelen worden getroffen (artikel 5.89k, eerste lid, Besluit kwaliteit leefomgeving).

Voor de maatregelen die moeten worden getroffen wordt verwezen naar paragraaf 4.121 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Dat betekent dat de bodem moet zijn gesaneerd volgens de regels (standaardaanpakken verwijderen of afdekken) in die paragraaf.

Er worden minder maatregelen verlangd dan de maatregelen, bedoeld in paragraaf 4.121 Bal. Om ervoor te zorgen dat hierbij geen discrepantie ontstaat met de regels over saneren zal de gemeente ervoor moeten zorgen dat de maatwerkregels over saneren hierbij aansluiten. Er zou ook voor gekozen kunnen worden om in plaats van sanerende maatregelen alleen gebruiksbepalingen op te leggen.

< neutrale tekst
zonder kleur

Verder zelfde systematiek
als bij artikelen (kleuren
voor varianten)

Meer informatie

- Aan de slag met de Omgevingswet:
www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl
- Informatiepunt Leefomgeving www.iplo.nl
<https://iplo.nl/thema/bodem/>
- Vereniging van Nederlandse gemeenten [Omgevingswet | VNG](#)
- Bodembeheer van de Toekomst
<https://samendedieptein.nl/bodembeheer-van-de-toekomst/>

Bodembeheer van de Toekomst
Bouwstenen voor het omgevingsplan